27. 5. 2010

ID: 63053

Neurčitost právního úkonu

K závěru o neurčitosti právního úkonu lze dospět až poté, kdy pochybnosti o jeho určitosti nelze odstranit ani jeho výkladem. Pokud je obsah právního úkonu zaznamenán písemně, určitost projevu vůle je dána obsahem listiny, na níž je zaznamenán.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 30 Cdo 4271/2007, ze dne 20.11.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců a) J. H., a b) L. H., zastoupených advokátem, proti žalované R., spol. s r.o., zastoupené advokátem, o zaplacení částky 3.020.000,- Kč s příslušenstvím oproti vrácení automobilu, vedené u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 7 C 744/2002, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. června 2006, č.j. 16 Co 141/2005-123, tak, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. června 2006, č.j. 16 Co 141/2005-158, se ve výroku I., jakož i v akcesorických výrocích o náhradě nákladů řízení, zrušuje. Zrušuje se rovněž ve vztahu mezi žalobci a), b) a žalovanou rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 4. srpna 2004, č.j. 7 C 744/2002-123, v jeho meritorním výroku III., jakož i v jeho akcesorických výrocích o náhradě nákladů řízení, a v tomto rozsahu se věc vrací Okresnímu soudu Brno-venkov k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Úvodem Nejvyšší soud České republiky předesílá, že s ohledem na pravomocné usnesení Okresního soudu Brno-venkov (dále již „okresní soud“ nebo „soud prvního stupně“) ze dne 1. srpna 2007, č.j. 7 C 744/2002-169, jímž bylo řízení vůči (původně) žalobkyni c) J. J. zastaveno a rozhodnuto o tom, že ve vztahu mezi žalobkyní c) a žalovanou nemá žádný z těchto účastníků právo na náhradu nákladů řízení, jsou v záhlaví tohoto rozsudku označováni již pouze žalobci a) (J. H.) a b) (L. H.).

V záhlaví citovaným rozsudkem okresní soud výrokem I. řízení vůči (původně) žalobkyni c) (J. J.) zastavil, výrokem II. rozhodl, že se náhrada nákladů řízení vůči žalobkyni c) nepřiznává, dále výrokem III. uložil žalované povinnost zaplatit žalobcům částku 3.020.000,- Kč s 1% úrokem prodlení od 10. srpna 2002 do zaplacení, a to ve lhůtě do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku při současně uložené povinnosti žalobcům a) a b) vrátit žalované vozidlo – „automobil tovární značky B., barva 892 titan šedá metalíza, výrobní číslo karosérie WBAGL41020DL90455/2002, výrobní číslo motoru 53852721/2002, TP č. AP424230, faktura č. 4100200098, zákaznická karta BMW: 10S2001, dříve ZSPZ B3302-3, nyní SPZ 1M 11617“, a to rovněž do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Výrokem IV. okresní soud uložil žalované povinnost, aby zaplatila žalobcům a) a b) společně a nerozdílně na nákladech řízení částku 218.518,- Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku. Konečně výrokem V. cit. rozsudku bylo žalované uloženo zaplatit „Českému státu na účet Okresního soudu Brno-venkov znalečné“ ve výši 14.079,- Kč, také ve shora již citované pariční lhůtě.

Okresní soud po provedeném řízení uzavřel, že z listinného důkazu – objednávky nového osobního vozu – návrhu na uzavření kupní smlouvy a potvrzení závazné objednávky č. 119/01 bylo prokázáno, že na této objednávce jako kupující je uvedena (původně) žalobkyně c) J. J., prodávajícím byla žalovaná. Okresní soud dále zjistil, že tato objednávka byla podepsána žalobcem b), přičemž u podpisu kupující (strany) bylo uvedeno „v zastoupení a jméno žalobce b/.“ Před podpisem kupujícího a zástupcem prodávající bylo uvedeno datum 19.12. 2002 namísto správného 19.12. 2001. Předmětem koupě bylo vozidlo B. a byla touto smlouvou dohodnuta kupní cena 3.100.000,- Kč,

přičemž dále bylo dohodnuto, že záloha 500.000,- Kč na kupní cenu bude zaplacena nejpozději do 20. ledna 2002. Byl dohodnut i přibližný termín dodání (vozidla), a to březen 2002. Součástí kupní smlouvy byly všeobecné obchodní podmínky, které nebyly ani jednou ze stran podepsány a dále specifikace vybavení vozidla, mezi kterým byl uveden i „navigační systém včetně TV a cena za toto vybavení činila 141.000,- Kč.“ Z předávacího protokolu ze dne 26. března 2002 měl okresní soud za prokázané, „že jako prodávající byla uvedena společnost žalovaná, přebírající J. J. – žalobkyně c/. Tento předávací protokol podepsal zást. prodejce, podpis toho, kdo auto převzal, chybí.“ K dalším listinným důkazům, „ke korespondenci žalobců, dopisům žalované“, k vypracovanému znaleckému posudku „soud při rozhodování sporu nepřihlédl, neboť tyto nepovažoval pro rozhodnutí ve věci za podstatné.“ Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci okresní soud dospěl k právnímu závěru, že předmětná kupní smlouva je absolutně neplatná. „Kupujícím v této smlouvě byla označena J. J. – žalobkyně c/ - dcera žalobců a/ b/. Kupní smlouvu jako takovou však podepsal žalobce b/, přičemž u jeho podpisu je poznámka v zastoupení. Ke kupní smlouvě není připojena písemná plná moc, kterou by udělila žalobkyně c/ žalobci b/ k podpisu této kupní smlouvy. Z výpovědí účastníků bylo jednoznačně prokázáno, že v souvislosti s uzavřením kupní smlouvy žalobkyně c/ žalobcům a/, b/ žádnou písemnou plnou moc neudělila.“ Protože v daném případě „dohodou účastníků žalobců a/, b/ a žalované bylo určeno, že kupní smlouva bude vyhotovena písemně, z tohoto důvodu vyplynul požadavek, aby plná moc, kterou by udělila žalobkyně c/ žalobcům a/, b/, byla rovněž písemná.“ Tato písemná plná moc by však musela být udělena zmocnitelem zmocněnci nebo zmocněncům v době, která by předcházela podpisu kupní smlouvy. „Žádné jednání následné, s cílem následně, až po podpisu smlouvy, udělit plnou moc k podpisu kupní smlouvy, by nemělo právní účinky řádné plné moci. Kupní smlouva je tedy právním úkonem absolutně neplatným.“ Okresní soud pak přistoupil k aplikaci § 457 obč. zák., když dospěl k závěru, že v důsledku neplatné předmětné kupní smlouvy došlo na straně účastníků k bezdůvodnému obohacení; rozhodl proto tak, že účastníci jsou si povinni vrátit předmět bezdůvodného obohacení, jak již shora uvedeno.

K odvolání žalované Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 21. června 2006, č.j. 16 Co 141/2005-158, rozsudek okresního soudu v meritorním výroku III. potvrdil (výrok I.) , ve výrocích IV. a V. rozsudek okresního soudu změnil tak, že žalobcům a) a b) a „Českému státu“ se náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II.), výrokem III. rozsudek okresního soudu v jeho výrocích I. a II. zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení. Konečně výrokem IV. odvolací soud rozhodl, že žalobcům a) a b) se náhrada nákladů odvolacího řízení nepřiznává. Z odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku odvolacího soudu vyplývá, že odvolací soud ve vztahu mezi žalobci a), b) a žalovanou považuje rozhodnutí okresního soudu ve věci samé za správné. Okresní soud dovodil absolutní neplatnost kupní smlouvy ze dne 19. prosince 2001 z důvodu její neurčitosti v části označení kupující osoby.

Ve smlouvě je jako kupující označena žalobkyně c), avšak smlouva je podepsána žalobcem b) jako jejím zástupcem, aniž by však byla doložena plná moc k tomuto právnímu úkonu. Žalovaná byla v přesvědčení (jak vyplynulo z jejího vyjádření k žalobě na č.l. 18 spisu, jakož i z odvolání proti rozsudku okresního soudu), že žalobci a) a b) předmětný automobil kupují pro dceru, tj. jakoby byla uzavírána smlouva ve prospěch třetí osoby, přičemž „žalobci a) a b) však tvrdí, že kupovali pro sebe, ale tzv. na dceru, aby se vyhnuli problémům v případném dědickém řízení po a) žalobkyni.“ Podle odvolacího soudu z obsahu předmětné kupní smlouvy nelze dovodit vůli žalobkyně c) k uzavření smlouvy, a to za situace, kdy žalobce b) jednal jako její zástupce, aniž by k takovému jednání byl žalobkyní c) zmocněn. Nedostatek plné moci nemůže být zhojen ani podle ustanovení § 33 odst. 2 obč. zák., když v řízení nebylo prokázáno, že by žalobkyně c) bez zbytečného odkladu právní úkon schválila. Ze smlouvy ale nemůže být ani ve smyslu stejného ustanovení zavázán žalobce b) sám, a to s ohledem na ustanovení § 33 odst. 3 obč. zák., který tuto možnost vylučuje za situace, že osoba, s níž bylo jednáno, o nedostatku plné moci věděla. V tomto směru odvolací soud uzavřel, že je nepochybné, že žalovaná věděla o nedostatku zmocnění, když při podpisu kupní smlouvy tato nebyla

žalobcem b) předložena. Smlouva také nemůže zavazovat žalobce a) a b), kteří sice tvrdí svou vůli koupit auto pro sebe, ale ve smlouvě je jako kupující uvedena žalobkyně c), tedy vůle žalobců a) a b) je v rozporu s jazykovým projevem zachyceným ve smlouvě a pochybnosti o tom, kdo je kupující, tak opět nebyly odstraněny. Podle odvolacího soudu uvedenou smlouvu nelze podle jejího obsahu považovat ani za smlouvu uzavřenou ve prospěch třetí osoby, tj. žalobkyně c), neboť v takovém případě by jako kupující ve smlouvě museli být uvedeni žalobci a) a b), případně jeden z nich a muselo by být ujednáno, že ze smlouvy má být plněno ve prospěch žalobkyně c). Protože se podle odvolacího soudu „ani výkladem dle ustanovení § 35 odst. 2 o.z. nepodařilo odstranit pochybnosti v tom směru, kdo je dle kupní smlouvy ze dne 19.12. 2001 kupujícím osobního vozidla zn. B., nezbylo, než smlouvu posoudit jako absolutně neplatnou pro její neurčitost.“ Bylo-li na základě takto neplatné smlouvy plněno mezi žalobci a) a b) a žalovanou, byla jim podle ustanovení § 457 obč. zák. po právu uložena povinnost vrátit si navzájem přijatá plnění. Z těchto důvodů krajský soud napadený rozsudek v jeho meritorním výroku jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Proti výroku I. rozsudku krajského soudu podala žalovaná prostřednictvím svého advokáta včasné a řádné dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. s tím, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam ve smyslu § 237 odst. 3 o.s.ř., neboť v daném případě byla právní otázka ve věci projevu vůle rozhodnuta krajským soudem rozdílně od rozhodování Nejvyššího soudu České republiky. V dovolání pak žalovaná uplatňuje dovolací důvod ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř, tj. že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Žalovaná předně namítá, že odvolací soud nesprávně právně věc posoudil, pokud posuzovanou smlouvu nekvalifikoval jako smlouvu uzavřenou ve prospěch třetí osoby. Na podporu tohoto právně kvalifikačního závěru žalovaná argumentuje i vlastním hodnocením skutečností, které vyplynuly v řízení. Současně však „alternativně namítá“, že pokud by se v daném případě nejednalo o smlouvu ve prospěch třetí osoby, pak smlouva byla přesto uzavřena s ohledem na § 33 odst. 2 obč. zák., neboť skutečnost, že věděla o nedostatku zmocnění nebyla prokázána, ba naopak dovolatelka byla od počátku v přesvědčení, že žalobci a) a b) kupují auto pro dceru, tedy pro žalobkyni c). Žalovaná dále namítá, že odvolací soud nevzal v potaz ustanovení upravující tzv. zastřený právní úkon podle § 41a odst. 2 obč. zák. a že rozhodl rozdílně od rozhodovací praxe dovolacího soudu ve věci interpretace projevu vůle smluvních stran. Podle závěru odvolacího soudu se ani výkladem podle ustanovení § 35 odst. 2 obč. zák. nepodařilo odstranit pochybnosti v tom směru, kdo je dle kupní smlouvy ze dne 19. prosince 2001 kupujícím osobního vozidla zn. B., a nezbylo tedy, než smlouvu posoudit jako absolutně neplatnou pro její neurčitost. Podle žalované odvolací soud sice cituje v odůvodnění svého rozhodnutí, že postupoval při odstranění pochybností o obsahu kupní smlouvy podle ustanovení § 35 odst. 2 obč. zák., nicméně skutečný obsah vůle smluvních stran nezjišťoval a nebral náležitý zřetel ke všem okolnostem souvisejícím s projevem vůle, včetně jednání o uzavření smlouvy, jakož i následného chování stran a ani nevyhodnotil, proč případně takový postup povaha věci nepřipouští. Žalovaná uzavírá, že rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, neboť právní otázka ve věci interpretace projevu vůle smluvních stran je dovolacím soudem rozhodována rozdílně; v tomto směru je činěn odkaz na rozhodnutí dovolacího soudu ve věcech sp. zn. 29 Odo 108/2003, 33 Cdo 1527/99 a 33 Cdo 390/2002. Žalovaná navrhla, aby Nejvyšší soud České republiky zrušil napadený výrok I. rozsudku odvolacího soudu, jakož i výrok III. rozsudku soudu prvního stupně a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobci se k podanému dovolání žalované písemně nevyjádřili.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10 o. s. ř.) poté, co přihlédl k čl. II bodu 12. zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s přihlédnutím k tomu, že dovolání bylo podáno oprávněnou osobou, zastoupenou advokátem podle ustanovení § 241 odst. 1 o. s. ř., stalo se tak ve lhůtě vymezené ustanovením § 240

odst. 1 o. s. ř. a obsahuje zákonem stanovené náležitosti ve smyslu 241a odst. 1 o. s. ř. Poté se zabýval otázkou jeho přípustnosti.

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Dovolání je podle ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu - jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé (§ 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.),
- jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak, než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil (§ 237 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.),
- jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).

Dovolání v posuzované věci není přípustné podle ustanovením § 237 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř., neboť napadeným výrokem ve věci samé rozsudku odvolacího soudu nebyl změněn rozsudek soudu prvního stupně, nýbrž byl v jeho meritorním výroku III. jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrzen.

Dovolací soud proto posuzoval otázku přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. se závěrem, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. z důvodů, že otázku projevu vůle ve smyslu § 35 odst. 2 obč. zák. při uzavírání předmětné kupní smlouvy – při skutkovém stavu věci, který v dovolacím řízení nelze jakkoli revidovat (srov. § 241a odst. 3 o.s.ř.) – řeší v rozporu s hmotným právem.

Předně je třeba zdůraznit, že odvolací soud v odůvodnění písemného vyhotovení svého rozsudku nesprávně uvádí, že „soud I. stupně správně dovodil absolutní neplatnost kupní smlouvy ze dne 19.12. 2001..z důvodu její neurčitosti v části označení kupující osoby.“ Jak totiž plyne z odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku okresního soudu, nalézací soud učinil skutkový závěr, že původně žalobkyně c) nezmocnila žalobce a) a b) k uzavření žádné písemné smlouvy. Právě v absenci tohoto (hmotněprávního) zmocnění shledal okresní soud předmětnou kupní smlouvu absolutně neplatnou, aniž by v rámci své aplikační úvahy explicitně odkázal na příslušné pravidlo chování, z nějž tuto absolutní neplatnost kupní smlouvy dovodil. Je přitom zřejmé, že okresní soud poté, co citoval ustanovení § 31 odst. 1 a 4 obč. zák. upravující institut hmotněprávního zastoupení v rámci aplikační fáze, zcela rezignoval na posouzení, zda některá z jím zjištěných skutečností je či není předvídána v hypotéze ustanovení § 33 odst. 1 resp. odst. 2 obč. zák. upravující důsledky překročení jednání zmocněnce, resp. jednání někoho za jiného bez plné moci. Tato právně verifikační fáze aplikačního procesu nalézacího řízení se přitom zjevně jevila jako esenciální pro meritorní posouzení daného případu.

Odvolací soud namísto toho, aby se zmíněným právně kvalifikačním deficitem nalézacího soudu zabýval, své rozhodnutí postavil při akceptaci, resp. převzetí skutkového stavu věci zjištěného okresním soudem na právním závěru, že nepodařilo-li se odstranit pochybnost v tom směru, kdo je podle kupní smlouvy ze dne 19. prosince 2001 kupujícím osobního vozidla zn. B. nezbylo, než smlouvu posoudit jako absolutně neplatnou pro její neurčitost. Skutkový stav, jak byl zjištěn okresním soudem a v odvolacím řízení při absenci (doplnění či zopakování) dokazování nedoznal žádné změny, však takový právně kvalifikační závěr prozatím neumožňuje učinit. Odvolací soud – na rozdíl od okresního soudu – se sice ve svém rozsudku zmiňuje o § 33 odst. 2 obč. zák., avšak jeho aplikaci na daný případ vylučuje s jednoznačným závěrem, že „ v řízení nebylo prokázáno, že by c) žalobkyně bez zbytečného odkladu tento právní úkon schválila“, ačkoliv okresní soud se touto

otázkou a verifikací skutkových tvrzení nezabýval, když „k dalším listinným důkazům, ke korespondenci žalobců dopisům žalované…(roz. při dokazování, resp. hodnocení důkazů ve smyslu § 132 o.s.ř.) nepřihlédl, neboť tyto nepovažoval pro rozhodnutí ve věci za podstatné.“

Podle § 34 obč. zák. právní úkon je projev vůle směřující zejména ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují.

Podle § 35 odst. 2 obč. zák. právní úkony vyjádřené slovy je třeba vykládat nejenom posle jejich jazykového vyjádření, ale zejména též podle vůle toho, kdo právní úkon učinil, není-li tato vůle v rozporu s jazykovým projevem.

Podle § 37 odst. 1 obč. zák. právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně, jinak je neplatný. Sankce neplatnosti právního úkonu se tímto ustanovením váže k náležitostem projevu vůle; projev je neurčitý, je-li nejasný jeho obsah, to jest, když se jednajícímu nepodařilo obsah vůle jednoznačným způsobem stanovit, ať již z důvodu, že zde taková vůle zcela absentovala, nebo proto, že projevená vůle nebyla ve smyslu shora popsaného určitě vyjádřena. Závěr o neurčitosti právního úkonu předpokládá, že ani jeho výkladem nelze dospět k nepochybnému poznání, co chtěl účastník projevit (§ 35 odst. 1 obč. zák.). Ve smyslu občanského zákoníku je tedy třeba právní úkon považovat za určitý a srozumitelný, jestliže je z něho patrno, kdo tento právní úkon činí a co je jeho předmětem, přičemž tento předmět musí být vymezen tak, aby nemohlo dojít k záměně za věci obdobného druhu. Pokud ta která esenciální náležitost právního úkonu (např. z hlediska jeho určitosti) absentuje, nemůže takto učiněný úkon vyvolat sledovaný vznik, (obsahovou) změnu či zánik příslušného právního vztahu. K závěru o neurčitosti právního úkonu však lze dospět až poté, kdy pochybnosti o jeho určitosti nelze odstranit ani jeho výkladem. Pakliže je obsah právního úkonu zaznamenán písemně, určitost projevu vůle je dána obsahem listiny, na níž je zaznamenán (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 30 Cdo 1300/2008, in www.nsoud.cz). V tomto případě takovou listinou byla předmětná kupní smlouva, kde J. J., dcera žalobců a) a b), jež původně v řízení vystupovala v procesním postavení třetí žalobkyně (žalobkyně c/), byla uvedena jako kupující, přičemž tuto smlouvu podepsal její otec – žalobce b) s dodatkem „v zastoupení.“ Již z tohoto jazykového vyjádření nemohou vznikat žádné interpretační potíže, které by mohly zakládat úvahu o neurčitosti subjektu na straně kupující, neboť subjekt, jenž se měl nacházet v postavení kupujícího, byl zcela srozumitelně, ale také určitě slovy vyjádřen (nezaměnitelně identifikován); jinou otázkou pochopitelně je, zda došlo k uzavření kupní smlouvy, resp. zda takto učiněný úkon splňuje všechny náležitosti právního úkonu a zda v jeho důsledku je někdo vůbec, a pokud ano, pak který subjekt zavázán resp. oprávněn.

Lze tedy uzavřít, že při skutkovém stavu věci, jak byl zjištěn okresním soudem a převzat odvolacím soudem, jeví se právní závěr odvolacího soudu o neurčitosti právního úkonu nesprávný a z hlediska vyloučení právního důsledku předvídaného v ustanovení § 33 odst. 2 obč. zák. za zjevně předčasný (k tomu srov. např. reklamační dopis J. J. ze dne 2. června 2002 na č.l. 108-109 adresovaný advokátu žalované, v němž tehdejší advokát jmenované odkazuje na předchozí telefonickou komunikaci, a v němž se mj. uvádí: „můj klient získal automobil, jenž neodpovídá té specifikaci, kterou si klientka objednala a zaplatila a Váš klient se zavázal dodat auto v objednané specifikaci…“). Z uvedeného plyne, že je naplněn dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.

Z ustanovení § 242 o.s.ř. vyplývá, že právní úprava institutu dovolání obecně vychází ze zásady vázanosti dovolacího soudu podaným dovoláním. Dovolací soud je přitom vázán nejen rozsahem dovolacího návrhu, ale i uplatněným dovolacím důvodem. Současně je však v případech, je-li dovolání přípustné, ve smyslu § 242 odst. 3 o.s.ř. povinen přihlédnout též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny.

Z obsahu spisu je zřejmé, že ač žalobci podáním doručeným okresnímu soudu dne 11. listopadu 2003 (na čl. 42-43) vznesli námitku podjatosti proti soudkyni okresního soudu I. H., o této námitce odvolací soud postupem předvídaným v ustanovení § 16 odst. 1 o.s.ř. nerozhodoval. Namísto toho, v procesní situaci, kdy zmíněná soudkyně v rámci svého vyjádření k vznesené námitce mj. uvedla, že „pokud mě však žalobci ve svém podání…opakovaně bezdůvodně vyslovují nedůvěru, cítím se již nyní podjatá i já, a to ve vztahu k žalobcům“ (viz č.l. 45), předseda okresního soudu postupoval podle § 15 odst. 2 o.s.ř., když dospěl k závěru, že u této soudkyně je důvod pochybovat o její nepodjatosti, a proto tuto věc přidělil k projednání a rozhodnutí soudkyni téhož okresního soudu L. Š. (viz č.l. 95). Podle názoru dovolacího soudu tímto postupem došlo k naplnění jiné vady, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když žalovanou v dovolání nebyla uplatněna, neboť spis s uplatněnou námitkou podjatosti soudkyně H. měl být neprodleně předložen nadřízenému soudu, což byl v tomto případě Krajský soud v Brně. Panují zde tak pochybnosti, zda tímto postupem nebyl účastníkům odňat jejich zákonný soudce, přičemž z pohledu dovolacího řízení zde tímto byla osvědčena jiná vada, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Z vyložených důvodů proto Nejvyšší soud České republiky rozsudek odvolacího soudu v jeho napadeném meritorním výroku a na něm závislých nákladových výrocích zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř.). Jelikož důvody zrušení rozsudku odvolacího soudu platí i pro rozsudek soudu prvního stupně, byl ve shora vymezeném rozsahu zrušen i tento rozsudek a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o.s.ř. V jeho průběhu budou soud prvního stupně, případně i soud odvolací vázány právním názorem, který byl vysloven v tomto rozsudku (§ 243d odst. 1 věta prvá ve spojení s § 226 odst. 1 o.s.ř.). O náhradě nákladů řízení včetně nákladů řízení dovolacího bude rozhodnuto v novém rozhodnutí o věci (§ 243d odst. 1 věta druhá o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Veřejné zakázky
- Vázanost rozhodnutím soudu
- Pracovní smlouva
- Odstoupení od smlouvy (exkluzivně pro předplatitele)
- Péče o zdraví (exkluzivně pro předplatitele)
- Pohledávka (exkluzivně pro předplatitele)
- Průtahy v řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Platy soudců
- Péče o dítě
- Náklady řízení
- Kasační stížnost